

Abstrakt

První kapitola zkoumá dvě významné události evropské integrace, konkrétně přijetí nových zemí do Evropské unie (EU) v roce 2004 a rozšíření Schengenského prostoru v roce 2008, a jejich dopad na ekonomickou výkonost regionu střední a východní Evropy (CEE). S využitím evropských regionálních dat na úrovni NUTS3 a metody disagregované syntetické kontroly provádím kontrafaktuální analýzu regionů CEE zemí. Tento přístup umožňuje vyhodnotit regionální vliv a prozkoumat různorodost efektu evropské integrace. Zjišťuji, že přínos členství v EU a Schengenském prostoru přispívá k ročnímu HDP na obyvatele přibližně o 10 % méně v okrajových regionech ve srovnání s vnitřními regiony. Výsledky ukazují regionální ekonomické nerovnosti, kdy okrajové regiony od počátku integrace ztrácejí ve srovnání s vnitřními regiony. Faktory usnadňující integraci v okrajových regionech, jakými jsou menší množství geografických překážek, vyšší zaměstnanost ve službách a pozitivní přístup k EU, nesnížily ekonomické rozdíly. Výsledky ukazují, že rozdíl přetrvává nezávisle na některých faktorech. Hlavním závěrem tohoto článku tedy je, že regiony CEE zemí jsou vzdáleny plné konvergenci a Evropská integrace naopak posiluje divergenci regionů.

Druhá kapitola se ptá, zda prostorové koncentrace ekonomických aktivit mají hluboké historické kořeny v evropských městech. Tato práce zkoumá unikátní kvazi-přirozený experiment otevírání hranic ve městech, která byla historicky jedinou městskou entitou a byla rozdělena kvůli posunům hranic po velkých historických konfliktech. Zjistila jsem, že poté, co byly otevřeny meziměstské hranice, se místní ekonomické aktivity, měřené dálkově snímanými nočními světly, více koncentrovaly v blízkosti center měst před rozdělením. To vyvolává důležitou otázku, jaký typ otevření hranic je důležitější pro urychlení aglomerace; volný pohyb zboží nebo osob? Při zkoumání potenciálních mechanismů za tímto dopadem pomocí národních databází obchodních rejstříků zjišťuji, že blízkost k bývalým historickým centrům je výraznější, zejména po umožnění volného pohybu osob v rámci schengenské dohody v roce 2008, zatímco nabývání širšího přístupu na trh po rozšíření EU v roce 2004 je méně důležitý. Počítám se dvěma hlavními kanály. Za prvé, ukazují, že firmy ve spotřebních sektorech jsou více vystaveny volnému pohybu osob a je pravděpodobnější, že začnou působit blíže k historickým městským centrům, než firmy ve výrobních sektorech, které jsou méně ovlivněny místním tržním potenciálem. Za druhé, ukazují, že města, kde kulturní a jazykové rozdíly nejsou překážkou přeshraniční spolupráce, jsou více ovlivněna volným pohybem osob než města, kde tyto překážky stále existují. Prostorové aglomerace v blízkosti center měst před rozdělením jsou tedy patrnější ve městech téměř bez hranic.

Třetí kapitola hodnotí potenciální ekonomické náklady spojené s kontrolou evropských hranic během pandemie. Používám nekonvenční zdroje dat, jako jsou produkty NASA Black Marble Nighttime Lights (NTL), abych poskytla náhled do socioekonomického dopadu omezení hranic na evropské obce. Shledávám heterogenitu v dopadech na ekonomické důsledky hraničních kontrol. Moje výsledky naznačují, že dopady omezení cestování se v různých městech liší; přeshraniční města mají tendenci ztrácet ve srovnání s vnitrozemskými městy, zejména malými pohraničními městy. Navíc v příhraničních obcích nových členských států nacházím větší pokles záření NTL ve srovnání se starými členskými státy. S použitím podskupin městského typu tato práce dospívá k závěru, že průmyslová, spotřebitelská a na služby orientovaná pohraniční města jsou nepříznivě ovlivněna dočasnou segregací. Kromě toho došlo k výraznému snížení NTL v obcích, kde lidé často dojíždějí za nákupy, rekreací a podnikáním do cizích příhraničních oblastí; kde je zaměstnáno velké množství obyvatel; a kde lidé mají vysokou informovanost o přeshraničních činnostech financovaných EU a vnímají život blízko mezinárodních hranic jako ekonomický potenciál spíše než jako překážku.